

Motion till riksdagen 2020/21:3303

av **Johan Forssell m.fl. (M)**

En effektiv kriminalvård med hög säkerhet och meningsfull verksamhet

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en genomlysning av Kriminalvårdens kapacitet för att skyndsamt ta fram en konkret och långsiktig plan för Kriminalvårdens expansion och framtida fängelseetableringar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvärdering och vidareutveckling av straffens innehåll och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta särskilda ungdomsfängelser och ungdomshäkten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utan dröjsmål tillsätta en utredning gällande brottsförebyggande åtgärder och straffens innehåll för unga kriminella och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sänkt gräns för häktning av unga och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att behålla uppsökarverksamheten på häkten och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska övervägas om det vore lämpligt att påbörja behandlingsprogram under häktetiden och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konsekvenser när man inte infinner sig till rättegång och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påtagligt korta tiden mellan dom och verkställighet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kortare tid för verkställighet inom frivården och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade möjligheter till omedelbar verkställighet oavsett om domen kommer att överklagas och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskad möjlighet till uppskov med verkställigheten av straffet och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det straffbart att inte inställa sig för verkställighet av fängelsestraff och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera rymningar och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad användning av fotboja vid permissioner och transporter av intagna och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en ny enhet ska inrättas hos Kriminalvården för unga som begått grova brott och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utöka tiden för behandlingsprogram och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatoriskt deltagande i ett nationellt exitprogram för dömda och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad närvaro av frivården i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka antalet yrkeskurser på anstalter och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa möjligheterna till villkorlig frigivning och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning gällande farlighetsbedömning efter avtjänat straff och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påtagligt öka antalet överföringar av fångar med utländskt medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra lagen så att Migrationsverket får visitera inför transporter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige ska ha en modern och effektiv kriminalvård som präglas av hög säkerhet, meningsfull och framåtblickande verksamhet och som samtidigt omfattas av tydliga krav och regler. I takt med Moderaternas satsningar på polisen och våra föreslagna straffskärpningar kommer ännu fler avtjänade straff i anstalt. Detta ger samtidigt skäl att utvärdera och vidareutveckla straffens innehåll. Anstaltsvistelsen ska följa snabbt efter domen. Vare sig det handlar om korta eller långa fängelsestraff ska målet vara att straffet markerar slutet på den dömdes kriminella bana.

Genomlysning av Kriminalvårdens kapacitet och ta fram en långsiktig plan

Det är uppenbart att det behövs fler platser i häkten och anstalt. Den situation som just nu råder inom Kriminalvården med platsbrist inte minst på häktena är ytterst en effekt av regeringens bristande agerande.

Därutöver behövs en kapacitetsgenomlysning av Kriminalvården för att ta fram en konkret och långsiktig plan för Kriminalvårdens expansion och framtida fängelseetableringar. Kriminalvården kommer långsiktigt att behöva tillföras betydande resurser för att säkerställa en säker och effektiv verkställighet av utdömda påföljder med såväl fler häktes- och anstaltsplatser som bättre innehåll i verkställigheten.

Utvärdering och vidareutveckling av straffens innehåll

Vare sig det handlar om korta eller långa fängelsestraff ska målet vara att straffet markerar slutet på den dömdes kriminella bana. Det finns därför skäl att utvärdera och vidareutveckla straffens innehåll. Det gäller inte minst med hänsyn till den växande gruppen av unga vuxna med stort våldskapital som har ett lågt förtroende för samhället och dess myndigheter och som inte har något egentligt intresse av att lämna kriminaliteten bakom sig.

Redan här och nu kan dock mycket göras för att förbättra situationen. Det handlar om att korta tiden mellan dom och verkställighet och att häktade ska kunna påbörja verkställigheten tidigare i domstolsprocessen vilket skulle frigöra häktesplatser och ge möjlighet till behandling och återfallsförebyggande åtgärder tidigare. Det handlar även om att bättre utnyttja den befintliga kapacitet som finns med exempelvis användning av dubbelbeläggning på fängelserna.

Tillsätt en utredning gällande brottsförebyggande åtgärder och straffens innehåll för unga kriminella

På senare tid har det förekommit en ny grupp av unga vuxna på fängelserna i Sverige som innebär nya utmaningar för Kriminalvården. Det rör sig om män från socialt utsatta områden med lågt förtroende för myndigheter och som ofta redan i unga år är tungt kriminellt belastade och har missbruksproblem. Intresset för att lämna kriminaliteten är inte sällan obefintligt. Situationen ställer nya krav på innehållet i verkställigheten. Det handlar om att anpassa insatserna så att åtgärderna i största möjliga mån ser till att dömda från utsatta områden får stöd att återgå till ett laglydigt och ordnat liv. Kriminalvården bör bland annat hitta samarbetsformer som kan bidra till en bättre utslussning för dessa individer. Vi vill ge en utredare i uppdrag att, bland annat utifrån erfarenheter i andra länder, ta ett samlat grepp kring denna grupp av individer i syfte att lämna förslag om lämpliga brottsförebyggande åtgärder och straffens innehåll anpassat efter denna grupp.

Sänkt gräns för häktning av unga och inrätta särskilda ungdomshäkten och ungdomsfängelser

Vi har sett en utveckling där ungdomsrånen har ökat lavinartat. De senaste fem åren har rånen mot personer under 18 år ökat med hela 125 procent. Dessutom kryper brottslig-

heten lägre ned i åldrarna, och unga som misstänks för brott har ökat kontinuerligt de senaste fem åren.

Utvecklingen är mycket allvarlig, och situationen kräver fler och effektivare verktyg för att vända den kontinuerligt försämrade situationen. Ett av dessa verktyg är möjligheten att häkta personer som begår allvarliga brott. Den s.k. inkapaciteringseffekten är en viktig del av såväl det brottsbekämpande som det brottsförebyggande arbetet.

Från Moderaternas sida anser vi att häktningar är en viktig förutsättning för att kunna utreda och bekämpa brott. Häktningar ska också kunna förenas med restriktioner för att inte försvåra utredningar. Samtidigt ser vi vissa tydliga begränsningar för de brottsbekämpande myndigheternas möjligheter till häktningar.

Exempelvis är regelverket inte anpassat för dagens situation med den ökande och allt allvarligare ungdomsbrottsligheten. Unga personer som grips för mycket grova brott kan vara tillbaka på gatan redan samma dag – trots att risken för återfall i brottslighet är uppenbar.

Redan i dag finns en möjlighet att häkta ungdomar mellan 15 och 18 år som misstänks för allvarliga brott. Den möjligheten används dock relativt sällan, bl.a. med hänsyn till den påfrestning som en häktning innebär för en ung person.

Det kan dock finnas starka skäl för att i större utsträckning anhålla och häkta unga personer som har begått grova brott. Det gäller särskilt om en person sannolikt kommer att fortsätta att begå brott om han eller hon släpps på fri fot, eller om personen kan försvåra en pågående brottsutredning genom att exempelvis försöka påverka vittnen eller förstöra bevismaterial. Därför vill Moderaterna att häktning av unga lagöverträdare ska ske i fler fall än i dag, när brottet är allvarligt och det finns risk för återfall. Detta vill vi göra genom att sänka gränsen för när unga ska kunna häktas.

Situationen för unga i häkte behöver samtidigt ses över och förbättras. Fler särskilda ungdomshäkten bör inrättas som anpassas efter ungas behov och förutsättningar.

Insatserna för att få unga personer som sitter i häkte att studera bör förstärkas.

Är man dömd till sluten ungdomsvård för att man begått ett allvarligt brott, vilket skett vid flera tillfällen så måste säkerheten vara så hög att man inte kan ta sig därifrån. För att möta den grövre ungdomskriminaliteten föreslår Moderaterna att det införs ungdomsfängelser där säkerheten är avsevärt mycket högre än på nuvarande Sis-hem. Verksamheterna måste anpassas till samhällsutvecklingen. Allt fler yngre personer begår brott inom ramen för gängbrottsligheten. Mot den bakgrunden behövs särskilda ungdomsfängelser för de unga vuxna som begår de allvarligaste brotten.

Behåll uppsökarverksamheten på häkten

I Kriminalvårdens budgetunderlag för 2021 står det att avveckling av uppsökarverksamheten på häkten ska göras. Anledningen är att få ekonomin i balans. Trots att Kriminalvården anser att detta betyder sämre möjligheter att tidigt identifiera intagnas behov och innebär samtidigt viss minskning i de isoleringsbrytande åtgärderna. Det har på olika sätt konstaterats att just under häktningstiden är de intagna som mest mottagliga för att förändra sina liv. Därför ska uppsökarverksamheten på häkten vara kvar.

Påbörja behandling redan under häktetiden

Många personer sitter länge i häkte och det är där de är mottagliga för påverkan. Ibland kan också tiden i häkte utgöra en stor del av tiden personen sitter frihetsberövad och då är det viktigt att ta vara på den tiden. Därför bör det övervägas om det vore lämpligt att i vissa situationer påbörja behandlingsprogram redan under häktetiden.

Konsekvenser när man inte infinner sig till rättegång

Det förekommer att personer som är misstänkta för brott inte infinner sig till rättegång. Upprepade gånger kallas man utan att dyka upp och flera år kan passera utan att personer får en konsekvens av det brott personen begått. Det här leder till stort lidande inte minst för brottsoffret och brottsoffrets anhöriga samtidigt som det står i motsats till ambitionen om en snabb och effektiv verkställighet. Att vägra att komma till en rättegång man kallas till och på så sätt undanhålla sig rättvisan och obstruera mot rättssystemet måste leda till betydligt mer ingripande konsekvenser för den enskilde än vad som är fallet idag. Att inte dyka upp när man är kallad till en rättegång och saknar laga förfall bör leda till att höga vitesbelopp döms ut. Vidare bör fler rättegångar avgöras i den tilltalades utvaro om han eller hon medvetet håller sig undan rättvisan. Den ordning som gäller idag är inte tillfredställande och bör ändras.

Kortare tid mellan dom och verkställighet

För att straff ska vara effektiva och verkningfulla är det viktigt att de verkställs så snart som möjligt efter det att domen vunnit laga kraft. Om lång tid hinner gå mellan domen och verkställigheten blir kopplingen till straffet som konsekvens för en viss gärning försvagad. Varje dag som går mellan dom och verkställighet är ur det avseendet ett misslyckande. Trots det verkställs ett fängelsestraff normalt först tre månader efter att domen har vunnit laga kraft. I den nya strafftidslagen ges den dömda rätt att påbörja verkställigheten av ett fängelsestraff på egen begäran om straffet är verkställbart. En sådan rättighet är bra, men skyndsamt mellan dom och verkställighet bör vara utgångspunkten för alla som döms till fängelse. För att förtydliga detta vill Moderaterna ändra lagen så att det framgår att verkställigheten ska påbörjas så snart som möjligt. Kriminalvården bör ges i uppdrag att arbeta för att påtagligt förkorta tiderna mellan dom och verkställighet.

Kortare tid för verkställighet inom frivården

Det är viktigt att korta tiderna från dom till verkställighet, även när det gäller verkställighet inom frivården. Vid skyddstillsyn med samhällstjänst, påbörjades verkställigheten i snitt efter 12 veckor under 2019 och efter 10 veckor när det gäller villkorlig dom med samhällstjänst. Trots att det bör påbörjas inom 8 veckor.

Intensivövervakning med elektronisk fotboja, påbörjades ca 3 månader efter dom under 2019. Detta är för lång tid mellan dom och verkställighet och tiderna behöver kortas då det är viktigt med en snabb reaktion från samhället vid brott.

Ökade möjligheter till omedelbar verkställighet

I dag påbörjas inte någon vård eller behandling för en person som sitter häktad förrän en dom på fängelse har vunnit laga kraft. Det kan medföra att en person sitter häktad under en lång tidsperiod utan att några återfallsförebyggande åtgärder eller andra behandlingsinsatser vidtas. En normal brottmålsprocess, från det att den misstänkte häktas till dess åtalet har prövats av både tingsrätt, hovrätt och ibland också Högsta domstolen, kan ta upp emot ett halvår. För personer som döms till fängelse ett år och mindre blir anstaltsplaceringen ofta så kort att någon behandling överhuvudtaget inte sätts igång.

Vi vill därför införa en regel som innebär att när en person som är häktad döms till fängelse så ska domstolen samtidigt kunna förordna att domen omedelbart ska gå i verkställighet oavsett om den som döms kommer att överklaga. Det innebär att den som dömts omedelbart kan flyttas till en anstalt och komma igång med vård och behandling i ett mycket tidigare skede. Eftersom grunden för frihetsberövandet fortfarande är häktning till dess att domen vunnit laga kraft bör den intagne dock ha möjlighet att vara kvar i häktet om den så önskar.

Minskad möjlighet till uppskov med verkställigheten av straffet

En dömd kan beviljas uppskov med verkställigheten av ett fängelsestraff under vissa omständigheter. Enligt strafftidslagen som trädde i kraft 2018 ska en samlad bedömning göras där de negativa konsekvenserna för den dömde vägs mot samhällets krav och intressen. I vägningen tas hänsyn till samhällsskyddsintressen, såsom risken att den dömde avviker eller begår nya brott. I enlighet med utgångspunkten att straff bör verkställas så nära lagakraftvunnen dom som möjligt, bör möjligheterna att begära uppskov med verkställigheten vara små. Moderaterna anser att en mer restriktiv syn bör gälla när det kommer till utbildningsförhållanden. Att en arbetstagare har ett arbete av säsongskaraktär eller kan erhålla eller behålla en anställning borde typiskt sätt inte kunna utgöra skäl för att beviljas uppskov.

Straffbart att inte inställa sig till verkställighet

Den som döms till fängelse kontaktas av Kriminalvården som förelägger den dömde att inställa sig vid den kriminalvårdsanstalt där fängelsestraffet ska verkställas. Polismyndigheten kan under vissa omständigheter på begäran av Kriminalvården förpassa personen till ett häkte eller en kriminalvårdsanstalt. Det förekommer allt för ofta att personer inte infinner sig när det är dags att avtjäna straffet. De senaste fyra åren har cirka 400 personer fått sina fängelsestraff preskriberade genom att hålla sig undan verkställighet. Systemet bygger på en hög grad av tillit till den som dömts, trots att det i vissa fall kan tyckas obefogat. Samtliga som döms till fängelse ska avtjäna sitt straff. Det handlar om respekten för och tilltron till rättssystemet men också om rättvisa. Kriminalvården måste vara konsekvent och inte tillåta att vissa undandrar sig samhällets påföljder. Att inte inställa sig är inte heller förenat med något straffansvar. Moderaterna anser att den som förelagts att inställa sig vid kriminalvårdsanstalt och inte dyker upp ska kunna straffas för det. Straffet bör som utgångspunkt motsvara straffen för andra brott som rör grunderna för rättsskipningen, såsom mened och övergrepp i rättssak.

Kriminalisera rymningar

I Sverige rymmer/avviker varje år ett antal dömda personer som avtjänar ett fängelsestraff från anstalt. Under 2019 skedde ca 100 rymningar/avvikelser från anstalt och från permissioner. Trots att man enligt lag är skyldig att avtjäna tid i anstalt är det inte straffbart att rymma. De sanktioner som idag står till buds när någon rymmer är begränsade och konsekvenserna för den enskilde blir därför små. Rymningar innebär att stora resurser tas i anspråk från rättsväsendet, som redan är hårt ansträngt. Dessutom handlar det inte sällan om personer som dömts för allvarliga brott och långa fängelsestraff som kan vara farliga ute i samhället. I andra situationer där enskilda angriper själva kärnan i rättsskipningen eller trotsar ordningsmakten är principen att det bör betraktas som särskilt allvarligt. Bland annat därför är mened och övergrepp i rättssak så kallade artbrott. Samma principiella synsätt bör gälla om någon väljer att rymma från anstalt eller avvika från en permission. Det bör därför vara straffbart att rymma/avvika från anstalt eller permission.

Ökad användning av fotboja vid permissioner

Åtgärder bör vidtas för att säkerställa att permissioner kan genomföras utan avvikelser. Ett sätt att öka säkerheten vid permissioner är genom en ökad användning av elektronisk övervakning. Den möjlighet som sedan några år tillbaka finns att förena permission eller transport av intagna med elektronisk övervakning, fotboja, används allt för sällan. Vi vill därför se över riktlinjerna för dessa så att elektronisk övervakning används i fler fall än idag.

Ansvar för unga som begår grova brott

En ny enhet för unga bör inrättas hos Kriminalvården. Den nya enheten hos Kriminalvården ska bland annat ansvara för vissa påföljder på grund av brott och också involveras för behandlingsinsatser som beslutas med stöd av lagen om vård av unga på grund av den ungas kriminalitet. Tanken är att enheten ska hantera barn och unga under 18 år som begått allvarliga våldsbrott eller andra grova brott, till exempel innehaft vapen eller sålt narkotika. Det handlar alltså om att göra riktade insatser och avsätta särskild kompetens för ungdomar som kommit förhållandevis långt in i ett kriminellt beteende eller redan befinner sig i en miljö och i ett umgänge där grova brott begås.

Denna grupp av unga kommer därmed i större utsträckning bli statens ansvar istället för kommunens och socialnämndernas ansvar. Kriminalvården kan antas ha bättre förmåga än socialnämnderna att hantera och arbeta återfallsförebyggande med denna grupp. Det innebär också att socialtjänsten i utsatta områden avlastas en tids- och resurskrävande grupp och får bättre möjligheter att fokusera på barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för att hamna i kriminalitet eller i andra sociala problem.

Under våren 2019 tillkännagav riksdagen till regeringen att en sådan enhet bör inrättas hos Kriminalvården och det är av stor vikt att arbetet med inrättandet av enheten påbörjas snarast, dock senast 2021.

Utökad tid för behandlingsprogram.

Enligt Kriminalvården utgör behandlingsprogrammen endast 5 % av sysselsättningstiden på anstalter 2019. Det finns behandlingsprogram för våldsproblematik, sexualbrott, missbruk, relationsvåld mm. 9 172 personer påbörjade fängelsestraff 2019. 6 223 avslutade verkställighet samma år. Av dessa hade 25 % deltagit i behandlingsprogram, varav 19 % fullföljde behandlingsprogrammet. Detta är alltför lågt. Det är mycket viktigt att intagna deltar i behandlingsprogram så att risken för återfall minskas. Därför bör det övervägas att utöka sysselsättningstiden för behandlingsprogrammen.

Obligatoriskt deltagande i nationellt exitprogram för dömda

Moderaterna vill införa ett nationellt exitprogram för gängmedlemmar som väljer att lämna det kriminella livet. Det handlar bland annat om bättre förutsättningar för att bryta ett kriminellt mönster med ny identitet för hotade personer och att vid behov byta bostadsort. Under tiden straffet avtjänas ska fortsatt brottslighet vara uteslutet. Genom övervakning och ytterligare åtgärder och myndighetssamverkan ska det vara näst intill omöjligt att fortsätta en kriminell livsstil efter avtjänat straff.

Det bör övervägas att förlägga det nationella exitprogrammet under Kriminalvårdens ansvar. Myndigheten finns representerad i hela landet och har erfarenheter av att arbeta med återanpassning av kriminella individer. Medverkan i det nationella exitprogrammet bör vara obligatoriskt för dömda gängbrottslingar och yrkeskriminella.

Ökad närvaro av frivården i utsatta områden samt öka antalet yrkeskurser på anstalter

Kriminalvården bör vidare genom frivården vara mer närvarande i de utsatta områdena genom att förlägga mer av sin verksamhet där.

För att säkerställa möjligheten att nå fler intagna med utbildningsinsatser behöver utbudet på anstalterna utvecklas. Idag utgörs utbudet enligt Kriminalvården till övervägande del av teoretiska kurser som leder till högskoleförberedande gymnasieexamen. Vi vill ge Kriminalvården i uppdrag att öka antalet yrkeskurser som leder till yrkesförberedande gymnasieexamen. Programverksamheten inom Kriminalvården är av stor betydelse för att få intagna att bryta med en tidigare kriminell livsstil. För att programmen ska kunna genomföras med hög kvalitet är personalens kompetens och möjligheter till fortbildning viktig.

Begränsa möjligheterna till villkorlig frigivning

Den som avtjänar ett tidsbestämt fängelsestraff frigges i dag som regel villkorligt efter två tredjedelar av strafftiden. Vi vill begränsa möjligheten till villkorlig frigivning. För personer som avtjänar långa fängelsestraff innebär det att många år dras av på straffet.

Villkorlig frigivning ska endas ske undantagsvis och tidigast efter tre fjärdedelar av strafftiden i stället för som nu efter två tredjedelar av strafftiden. Återfallsförbrytare ska inte omfattas av möjlighet till villkorlig frigivning.

Riksdagen har tidigare tillkännagivit att deltagande i behandlingsprogram varit obligatoriskt för att få villkorlig frigivning. Detta har dock inte gällt alla brott, vilket vi

anser är otillräckligt. Om Kriminalvården bedömer att ett behandlingsprogram är lämpligt för en intagen ska detta vara obligatoriskt. Om den intagne vägrar att delta, tar denne inte ansvar för sitt brott och ska därmed inte få villkorlig frigivning. Även misskötsamhet på anstalt ska i större utsträckning resultera i utebliven villkorlig frigivning. Genom dessa begränsningar skärps straffen för personer som döms till fängelsestraff.

Utredning gällande farlighetsbedömning efter avtjänat straff

Det finns personer som dömts till fängelsestraff och som vid frigivandet fortfarande är farliga för samhället. Det kan handla om pedofiler, rånare, våldtäktsmän mm där allt tyder på att de kommer att återfalla i allvarlig brottslighet direkt efter avtjänat fängelsestraff.

Staten har ett ansvar att skydda samhällsmedborgare från att utsättas för allvarlig brottslighet som kan förutses. I Norge finns en möjlighet att utdöma till förvaring som påföljd, där domstolar fastställer en tidsram för hur länge en person ska sitta inlåst. Tidsramen kan förlängas med upp till fem år i taget och det finns ingen gräns för hur många gånger som tidsramen kan förlängas. Därför kan en farlighetsbedömning göras innan personen släpps ut i samhället igen och om denne anses fortfarande vara en fara för samhället kommer personen inte att frigges.

Liknande lagstiftning har funnits i Sverige men avskaffades på 1980-talet. Svenska staten ska göra allt i sin makt för att förhindra att mycket farliga brottslingar ska komma ut i samhället igen och därmed få möjlighet att skada och döda människor. En utredning bör tillsättas gällande detta med inriktning på att införa detta även i Sverige

Öka antalet överföringar av fångar med utländskt medborgarskap

Det fanns 1 414 utländska medborgare inskrivna i anstalt den 1 oktober 2019. Vid den tidpunkten utgjorde de utländska medborgarna 29 procent av det totala antalet inskrivna i anstalt. Ca 60 procent av dessa personer är från länder utanför Norden/Europa.

Av Kriminalvårdens årsredovisning framgår att det under 2019 endast överfördes 75 personer från Sverige till annat land för verkställande av straff. Av dessa överfördes endast 2 personer till länder utanför Norden/Europa trots att de utgör en majoritet av de utländska medborgare som sitter på svenska anstalter.

Samtidigt överfördes 78 personer till Sverige från annat land för verkställande av straff. Från 1 juli 2020 gäller en ny lag med krav på skyndsam handläggning hos Kriminalvården och allmänna domstolarna som ska leda till att fler brottslingar ska avtjäna straffet i sina hemländer. Detta gäller dock endast andra EU-länder.

Kriminalvården bör ges i uppdrag att påtagligt öka antalet överföringar av fångar även till länder utanför Norden/EU. Kriminalvården ska bland annat alltid initiera ett ärende om överföring när en utländsk medborgare ska verkställa ett fängelsestraff om sex månader eller längre.

Kriminalvården i Sverige bör fördjupa samarbetet med kriminalvården i de länder vars medborgare är överrepresenterade i de svenska anstalterna, i syfte att möjliggöra överföring i fler fall.

Ändra lagen så att Migrationsverket får visitera inför transport

I Kriminalvårdens budgetunderlag 2021 framkommer att Migrationsverket konstaterat att de saknar lagstöd för att inför en transport visitera en person och delvis även bostadsrummen på förvaren. Detta kan få som konsekvens att Migrationsverkets transportbeställningar till Kriminalvården kommer att öka markant. Lagen behöver ändras så att Migrationsverket får utföra dessa visitationer.

Johan Forssell (M)

Louise Meijer (M)

Mikael Damsgaard (M)

Ellen Juntti (M)

Sten Bergheden (M)